

Περιεχόμενα

1. Υπ.Α.Α.Τ. - «ΜΗΤΡΩΟ ΑΓΡΟΤΩΝ» – ΕΙΔΙΚΑ ΜΗΤΡΩΑ & ΑΔΕΙΕΣ – ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΑΓΡΟΤΩΝ – ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ & ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ	31
1.1. «Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Υπ. Α.Α.Τ) »	31
1.1.1. Αποστολή και Διάρθρωση Υπηρεσιών	31
1.1.2. Ηλεκτρονική ενημέρωση και ηλεκτρονική υποβολή στοιχείων.	32
1.2. Μητρώο αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (Ν. 3874/2010) - « Επαγγελματίας αγρότης»	34
1.2.1. Μητρώο αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (Μ.Α.Α.Ε)	34
1.2.2. « Επαγγελματίας αγρότης» ή « Αλιέας»	35
1.2.3. Νεοεισερχόμενοι στον Αγροτικό τομέα .	42
1.2.4. Εγγραφή - Χορήγηση βεβαίωσης ΜΑΑΕ	48
1.2.5. Δήλωση Φορολογίας Εισοδήματος (Έντυπο Ε 1) – Κωδικοί 037-038	51
1.2.6. Ο αριθμός των «επαγγελματιών αγροτών»	52
1.3. Οργανισμοί και Διευθύνσεις, που αφορούν «Αγροτικές Εκμεταλλεύσεις ».	54
1.3.1. Αποκεντρωμένες Δομές του Υπ.Α.Α.Τ	54
1.3.2. Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (Δ.Α.Ο.Κ) .	55
1.3.3. Κέντρο Ελέγχου Πιστοποίησης Πολλαπλασιαστικού Υλικού & Ελέγχου Λιπασμάτων (ΚΕΠΠΥΕΛ)	55
1.3.4. Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός (ΕΛΓΟ) –ΔΗΜΗΤΡΑ (πρώην Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας - ΕΘΙΑΓΕ) .	56
1.3.5. Ειδική Γραμματεία Υδάτων Εθνικό Μητρώο Σημείων Υδροληψίας (Ε.Μ.Σ.Υ.)	57 και
1.3.6. Διεύθυνση Εγγείων Βελτιώσεων.	57
1.3.7. Τοπικοί Οργανισμοί Εγγείων Βελτιώσεων (Τ.Ο.Ε.Β.)	58
1.4. Ειδικά Μητρώα, Υποχρεώσεις και Δηλώσεις Αγροτών	60
1.4.1. Ελαιοκομικό και Αμπελουργικό Μητρώο.	60
1.4.2. Δήλωση Συγκομιδής Αμπελουργικών Προϊόντων.	61

1.4.3.	«Μητρώο Εμπόρων Νωπών Οπωροκηπευτικών (Μ.Ε.Ν.Ο.)» -Αναγγελία Διακίνησης Οπωροκηπευτικών.	63	
1.4.4.	Αιγοπρόβατα : Μητρώα εκμετάλλευσης – Υποχρέωση Σήμανσης – «Δήλωση Απογραφής» .	63	
1.4.5.	Βοοειδή : Σήμανση και Καταγραφή.	66	
1.4.6.	Ετήσια απογραφή χοίρων.	67	
1.4.7.	« Μηνιαίο ισοζύγιο αγορών και πωλήσεων κρέατος» - Εισφορά	68	
1.4.8.	«Μηνιαίες Δηλώσεις Ισοζυγίου Γάλακτος»	69	
1.4.9.	Μελισσοκομικό Μητρώο και βιβλιάριο - Επαγγελματίας μελισσοκόμος - Μελισσοκομικό αυτοκίνητο.	72	
1.4.10.	Αλιευτική άδεια.	74	
1.4.11.	Μεταποίηση αγροτικών προϊόντων - Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Οικοτεχνίας (ΚΗΜΟ).	75	
1.4.12.	«Ορθολογική Χρήση των Γεωργικών Φαρμάκων (Ο.Χ.Γ.Φ).	76	
1.4.13.	«Μητρώο Φαρμακευτικής Αγωγής Εκτροφής» - «Κτηνίατρος εκτροφής».	78	
1.4.14.	Μίσθωμα δικαιώματος χρήσης βοσκής.	78	
1.4.15.	Παραχώρηση της χρήσης αγροτικών ακινήτων τιμήματος.	79	έναντι χαμηλού
1.5.	Άδειες Αγροτικών μηχανήματων και φορτηγών.	81	
1.5.1.	Απογραφή και Άδεια Αγροτικών μηχανήματων.	81	
1.5.2.	Άδεια κυκλοφορίας Φ.Ι.Χ. αγροτικού αυτοκινήτου.	83	
1.6.	Περιβαλλοντική Αδειοδότηση των κτηνο-πτηνοτροφικών εγκαταστάσεων - Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων (ΗΜΑ) και «Έκθεση Αποβλήτων».	87	
1.7.	Κανόνες διακίνησης αγροτικών προϊόντων ΔΙ.Ε.Π.Π.Υ.).	90	(Κανόνες
1.7.1.	Γενικά	90	
1.7.2.	Κρέας	90	
1.7.3.	Μέλι	92	
1.7.4.	Γάλα και Τυροκομικά Προϊόντα	93	
1.7.5.	Πτηνοτροφικά Προϊόντα	94	

1.7.6.	Οπωρολαχανικά	94
1.7.7.	Αλιευτικά Προϊόντα	102
1.7.8.	Έλαια – Ελιές – Λίπη	104
1.7.9.	Οίνοι	108
1.8.	Διακίνηση και εμπορία νωπών και ευαλλοίωτων αγροτικών προϊόντων (Ν.4492/18-10-2017) – Τρόπος εξόφλησης.	110
1.8.1.	Γενικά	110
1.8.2.	Προθεσμίες εξόφλησης στην αγοροπωλησία αγροτικών προϊόντων	ορισμένων 110
1.8.3.	Αναγραφή προέλευσης στο γάλα και στο κρέας	115
1.9.	Πολυλειτουργικά Αγροκτήματα.	117
1.10.	Επισημάνσεις στο «Κεφάλαιο 1».	118
2.	ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ – ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΈΝΩΣΗ (Ε.Ε) - ΟΠΕΚΕΠΕ (ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ)	
	119	
2.1.	Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε) – Κοινή Γεωργική Πολιτική» (Κ.Γ.Π).	119
2.2.	Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 Κ.Γ.Π .	– «Πυλώνες » της 121
2.3.	« Ενεργός Γεωργός» .	123
2.4.	Αρμοδιότητες του ΟΠΕΚΕΠΕ και το Νομοθετικό πλαίσιο.	126
2.5.	ΟΣΔΕ («Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου»)	129
2.6.	Έλεγχοι του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.	136
2.7.	Κέντρα Υποδοχής Δηλώσεων (Κ.Υ.Δ) ΟΣΔΕ	139
2.8.	Δικαιώματα « βασικής ενίσχυσης » και αυτών.	139 μεταβίβαση ή εκμίσθωση
2.9.	Δημοσιοποίηση ποσών επιδότησης (ΕΓΤΕ, ΕΓΤΑΑ)	143
2.10.	« Πολλαπλή συμμόρφωση» – Μητρώο εισροών – εκροών.	143
2.11.	«Δίκτυο Γεωργικής Λογιστικής Πληροφόρησης» (ΔΙΓΕΛΠ) (γαλλ. RICA, αγγλ. FADN).	146
2.12.	Η βεβαίωση επιδοτήσεων του ΟΠΕΚΕΠΕ εισοδήματος.	για την φορολογία 147

2.13.	Επισημάνσεις στο « Κεφάλαιο 2 » .	150
3.	ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΑΓΡΟΤΩΝ - ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ «ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ (ΕΛ.Γ.Α)»	
	151	
3.1.	Ασφάλιση της Αγροτικής παραγωγής - ΕΛ.Γ.Α. .	151
3.2.	Δήλωση Καλλιέργειας / Εκτροφής	153
3.3.	Διαδικασία υπολογισμού των ασφαλιστρων.	155
3.4.	Τρόποι και χρόνος καταβολής των ασφαλιστρων.	156
3.5.	Κάλυψη κινδύνων και διαδικασία αποζημιώσεων.	158
3.6.	«Κανονισμός Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων ».	162
3.7.	Επισημάνσεις στο « Κεφάλαιο 3 » .	167
	ΠΑΡΑΓΩΓΟΙ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΚΑΙ «ΥΠΑΙΘΡΙΟ ΕΜΠΟΡΙΟ».	
	169	
3.8.	Γενικά	169
3.9.	«Υπαίθριο εμπόριο» και «Λαϊκή Αγορά»	169
3.10.	Άδεια παραγωγού πωλητή υπαίθριου εμπορίου .	173
3.11.	«Ημερήσιο Τέλος» και συνδικαλιστικών οργάνων». 182	«Συνδρομή υπέρ των
3.12.	«Αγορές των καταναλωτών »	183
3.13.	Εμποροπανηγύρεις, Κυριακάτικες αγορές, Χριστουγεννιάτικες και Πασχαλινές αγορές, λοιπές οργανωμένες αγορές 185	
3.14.	Πρόσληψη υπαλλήλου από τον παραγωγό πωλητή.	186
3.15.	Αγορές Παραγωγών (Farmers' Markets).	187
3.16.	Επισημάνσεις στο « Κεφάλαιο 4 » .	189
	ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΑΓΡΟΤΩΝ ΚΑΙ ΟΣΩΝ ΔΗΛΩΝΟΥΝ ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ.	
	191	
5.1	Ασφάλιση των Αγροτών και υπολογισμός των εισφορών. 191	– Υπαγόμενοι
5.2	Οι επαγγελματίες, βιοτέχνες και έμποροι οι οποίοι υπάγονταν (λόγω εισοδηματικών & πληθυσμιακών κριτηρίων) 197 στην ασφάλιση του ΟΓΑ.	
5.3	Αγρότες που ταυτόχρονα έχουν και επιχειρήσεις φωτοβολταϊκών.	202

5.4	Οι ιδιοκτήτες τουριστικών καταλυμάτων, που είναι παράλληλα εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων.	204
5.5	Υπολογισμός των Ασφαλιστικών Εισφορών των Αγροτών	206
5.6	Ελεύθεροι επαγγελματίες και Υπάλληλοι με αγροτικά εισοδήματα (Παράλληλη ασφάλιση).	210
5.7	Συνταξιούχοι που έχουν και αγροτικά εισοδήματα.	220
5.8	Εκκαθάριση ασφαλιστικών εισφορών.	226
5.9	Καθεστώς ασφάλισης έως 31/12/2016 [Προγενέστερο καθεστώς]	231
5.10	Φορολογική αναγνώριση της δαπάνης των ασφαλιστικών εισφορών του Αγρότη.	234

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΣΤΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ – ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ.

235

6.1	Εργάτες γης σε αγροτικές επιχειρήσεις που αμείβονται με το σύστημα του « Εργοσήμου».	235
6.2	Εργάτες σε αγροτικές επιχειρήσεις που υπόκεινται στην ασφάλιση του Ι.Κ.Α. (τέως ασφαλισμένοι στον Ο.Γ.Α. ως Μισθωτοί - Ανειδίκευτοι Εργάτες και « μετακλητοί τρίτων χωρών»)	240
6.3	«Υπάλληλοι» (οδηγοί, γεωπόνοι, υπάλληλοι, εργάτες συσκευασίας, αποθηκάριοι κλπ.) σε αγροτικές επιχειρήσεις.	251
6.4	Αυτοαπασχολούμενοι Αγρότες που ταυτόχρονα εργάζονται ως εργάτες σε αγροτικές επιχειρήσεις (όχι με την διαδικασία του εργοσήμου) .	252
6.5	Αυτοαπασχολούμενοι Αγρότες που ταυτόχρονα εργάζονται ως εργάτες σε αγροτικές επιχειρήσεις (με την διαδικασία του εργοσήμου).	256
6.6	Εργαζόμενοι σε παραγωγούς στις Λαϊκές Αγορές.	256
6.7	Απασχολούμενοι στη δακοκτονία, στη θηραματοπονία, στην υλοτομία, στην κοπή ξύλων, δασεργάτες, ρητινοσυλλέκτες, σταφιδεργάτες, καθώς και οι απασχολούμενοι σε άλλες δασονομικές υπηρεσίες, κ.λπ.	257
6.8	Ασφάλιση Μελών και εργαζομένων Αγροτικών Συνεταιρισμών.	261
6.9	Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου συνεταιρισμού που αμείβονται.	262
7.	ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ «ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ » .	
269		
7.1	Γενικά.	269

7.2	Κατηγοριοποίηση των Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων ανάλογα με τον «Νομικό τύπο» με βάση την οποία ασκείται η αγροτική δραστηριότητα.	270	
7.3	Κατηγοριοποίηση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης	272	
7.4	Κατηγοριοποίηση της «Ευρωπαϊκής Ένωσης».	272	
7.5	Κατηγοριοποίηση με βάση τον ΕΦΚΑ/Ο.Γ.Α.	273	
7.6	Κατηγοριοποίηση με βάση το καθεστώς Φ.Π.Α	274	
7.7	Κατηγοριοποίηση με βάση το καθεστώς Φορολογίας Εισοδήματος.	275	
7.8	Κατηγοριοποίηση με βάση την τζίρο και ειδικές περιπτώσεις.	276	
8.	«ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ» ΚΑΙ «ΚΩΔΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (Κ.Α.Δ)».		
	279		
8.1	Εγγραφή στο « Φορολογικό Μητρώο» και δήλωση « Μεταβολών».	279	
8.2	«Κωδικοί Αριθμοί Δραστηριότητας» (ΚΑΔ)	287	
8.3	Δικαιολογητικά που απαιτούνται για εγγραφή στο καθεστώς» Φ.Π.Α .	289	« Ειδικό
8.4	Δικαιολογητικά που απαιτούνται για εγγραφή στο « Κανονικό καθεστώς» Φ.Π.Α .	290	
8.5	«Αφανείς» ή «Ανένταχτοι » αγρότες « Μητρώο» .	294	και εγγραφή στο
8.6	« Καθεστώς» Φ.Π.Α και «Κ.Α.Δ » - Αναγραφή στο Έντυπο Ε3 .	295	
9.	ΦΟΡΟΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ (Φ.Π.Α)	297	
9.1	Κατηγορίες Αγροτών με βάση τον Φ.Π.Α.	297	
9.2	Ποιοι θεωρούνται Αγρότες, αγροτικά προϊόντα, τον Φ.Π.Α.	297	και υπηρεσίες, για
9.3	Η ένταξη των Αγροτών σε κατηγορίες Φ.Π.Α.	299	
9.4	Υποχρεωτική Ένταξη στο «κανονικό καθεστώς Φ.Π.Α »	299	
9.5	Ένταξη αγροτών στο «Ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων»	308	
9.6	Υποχρέωση Ένταξης στο «ειδικό καθεστώς»	311	
9.7	Εγγραφή και Μεταβολές στο « Φορολογικό Μητρώο»	313	
9.8	Δήλωση μετάταξης ΦΠΑ		317
9.9	Δηλώσεις ΦΠΑ αγροτών κανονικού καθεστώτος (έντυπο Φ2)		

και καταβολή του Φόρου.	317
9.10 Αγρότες του ειδικού καθεστώτος και ΦΠΑ (έντυπο Φ6)	324
9.11 Αλιείς που έχουν ενταχθεί στο «κατ' αποκοπή ποσό ΦΠΑ στους εκμεταλλευτές σκαφών παράκτιας αλιείας» (Ν. 2859/2000, άρθρο 40) .	329
9.12 Οι επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται μόνο ένα σκάφος κάτω των 6 μέτρων – Φ.Π.Α	331
9.13 Συντελεστές Φ.Π.Α αγροτικών προϊόντων, εργασιών και εφοδίων.	332
9.14 Έκπτωση Φ.Π.Α εξόδων - ΦΠΑ καυσίμων.	347
9.15 Εκπτώσεις λόγω τζίρου – Φ.Π.Α.	348
9.16 Δικαίωμα έκπτωσης και επιστροφής ΦΠΑ παγίων Αγροτικών Συνεταιρισμών, Οργανώσεων και Ομάδων Παραγωγών.	348
9.17 Επιδότησεις/Αποζημιώσεις και PRORATA.	349
9.18 Αναστολή καταβολής του φόρου στην αγορά ή εισαγωγή καινούργιου μηχανολογικού εξοπλισμού (ΚΥΑ Π.2869/1987).	350
9.19 Πωλήσεις μέσω παραγγελιοδόχων (εμπόρων ή αγροτικών συνεταιρισμών) και Φ.Π.Α	351
9.20 Αυτοπαράδοση αγαθών και Φ.Π.Α	354
10. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ (ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ).	
	357
10.1 Λογιστικά αρχεία και στοιχεία.	357
10.2 Λογιστικά Βιβλία και Στοιχεία - Αγρότες « ειδικού καθεστώτος ».	359
10.3 Λογιστικά Βιβλία και Στοιχεία κανονικού καθεστώτος ».	360
	- Αγρότες «
10.4 Λογιστικά Βιβλία και Στοιχεία - Αλιείς του ειδικού, κατ' αποκοπή, καθεστώτος Φ.Π.Α.	364
10.5 Χρόνος ενημέρωσης λογιστικών αρχείων.	365
10.6 Χρόνος, τόπος και χρόνος διαφύλαξης αρχείων » .	366
	των « λογιστικών
10.7 Παραστατικά διακίνησης αποθεμάτων.	369
10.8 Τιμολόγιο πώλησης.	375

10.9	«Αυτοτιμολόγηση »		378
10.10	Πιστωτικό τιμολόγιο ή «Συμπληρωματικό» Τιμολόγιο.	380	
10.11	Απλοποιημένο τιμολόγιο		386
10.12	Συγκεντρωτικό τιμολόγιο.		388
10.13	Τιμολόγιο Αγοράς αγροτικών προϊόντων.		389
10.14	Εκκαθάριση (πωλήσεις αγροτικών προϊόντων από τρίτο για λογαριασμό αγρότη παραγωγού).	390	
10.15	Ηλεκτρονικό Τιμολόγιο.	394	
10.16	Είσπραξη αποζημιώσεων, επιδοτήσεων, ενισχύσεων.	396	οικονομικών
10.17	Λαϊκή αγορά - «Ειδικό στοιχείο - Πράσινο τιμολόγιο»	397	
10.18	Χρήση προϊόντων της «φυτικής παραγωγής» στην «ζωική παραγωγή », του ίδιου αγρότη/κτηνοτρόφου	397	
10.19	«Ειδικό στοιχείο» πώλησης αγροτών του « ειδικού καθεστώτος»		398
10.20	Εκδιδόμενα στοιχεία για λιανική πώληση αγαθών ή υπηρεσιών.		400
10.21	Εκδιδόμενα παραστατικά στην περίπτωση έξοδών των οποίων η πληρωμή γίνεται σε είδος (ανταλλαγή υπηρεσιών με αγαθά).	407	
10.22	Χρόνος έκδοσης των Παραστατικών		414
10.23	Έκδοση τιμολογίου σε περίπτωση τον πωλητή.	420	άρνησης έκδοσης από
10.24	Αυθεντικότητα του τιμολογίου.	420	
10.25	Έννοια Υποκαταστήματος - επαγγελματικής εγκατάστασης		422
11. « ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ» ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ – ΓΕΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ (Γ.Ε.ΜΗ).			425
11.1	Αγρότες του « Ειδικού Καθεστώτος Φ.Π.Α» και « Ε.Λ.Π».		426
11.2	Αγρότες του « Κανονικού Καθεστώτος Φ.Π.Α» και « Ε.Λ.Π».	428	
11.3	Αγρότες και Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ).		433
12.	ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ		435
12.1	Ιστορική αναδρομή στην αγροτικών εισοδημάτων.	435	φορολογία των

12.2	Πηγές εισοδημάτων και φορολογία αυτών.	442	
12.2.1	Φορολογητέο εισόδημα και εισοδημάτων	442	κατηγορίες ακαθάριστων
12.2.2	Πράξεις της « επιχειρηματικής δραστηριότητας» που θεωρούνται « αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα ».	443	
12.2.3	Συντελεστές φορολογίας των αγροτικών εισοδημάτων .	447	
12.2.4	Φορολόγηση εσόδων αλιευτικών σκαφών – Ειδικό καθεστώς του Ν.27/1975.	456	
12.2.5	Συνεκμετάλλευση – «Κοινωνία» του Α.Κ - Επίμορτη αγροληψία - Εισοδήματα από « μησιακά » .	458	
12.2.6	«Κοινωνία κληρονόμων» – Περίπτωση θανάτου Αγρότη.	464	
12.2.7	Κέρδη από πώληση των αγροτικών μηχανημάτων.	467	
12.2.8	Εισόδημα εργατών γης και τρόπος φορολόγησης.	467	
12.2.9	Εργασία τα μελών των Αγροτικών Συνεταιρισμών συνεταιρισμούς	468	προς τους
12.2.10	Εισοδήματα από ακίνητα και τρόπος φορολόγησης.	469	
12.3	Διαδικασία προσδιορισμού του φορολογητέου αποτελέσματος και του φόρου εισοδήματος.	475	
12.3.1	Ο υπολογισμός του αποτελέσματος (κέρδους ή ζημίας)	475	
12.3.2	Προετοιμασία για τον προσδιορισμό του φορολογητέου αποτελέσματος του Αγρότη στην πράξη.	475	
12.4	Έσοδα Αγροτικής εκμετάλλευσης.	477	
12.4.1	Γενικά για τα «Έσοδα» .	477	
12.4.2	Οι κυριότερες κατηγορίες εσόδων, εκμετάλλευσης».	477	μιας «αγροτικής
12.4.3	Αγροτικές επιδοτήσεις (τρόπος φορολόγησης)	478	
12.4.4	Αγροτικές αποζημιώσεις (απαλλαγή φορολόγησης)	488	
12.4.5	Ιδιόχρηση ακινήτων.	488	
12.4.6	Επιστροφή Ε.Φ.Κ Πετρελαίου.	489	
12.4.7	Επιστροφή Φ.Π.Α στους Αγρότες του Ειδικού Καθεστώτος.	490	
12.4.8	Συμπληρωματικά Τιμολόγια ή Πιστωτικά.	490	

12.4.9	Έσοδα από διανομή «Πλεονάσματος» Συνεταιρισμού.	492	
12.4.10	Πωλήσεις παγίων.	492	
12.4.11	Μεταβίβαση «Δικαιωμάτων βασικής ενίσχυσης».	492	
12.4.12	Σύνοψη Κατηγοριών Εσόδων .	497	
12.5	Έξοδα (Δαπάνες) της « Αγροτικής εκμετάλλευσης».	499	
12.5.1	Γενικά για τα έξοδα – Προϋποθέσεις έκπτωσης.	499	
12.5.2	Ασφαλιστικές εισφορές του Αγρότη στον ΟΓΑ.	502	
12.5.3	Αμοιβές εργατών με εργόσημο.	502	
12.5.4	Αμοιβές των μελών της αγροτικής εκμετάλλευσης.	504	
12.5.5	Αμοιβές εργατών με ΕΦΚΑ/Ι.Κ.Α.	505	
12.5.6	Αγορές αγροτικών εφοδίων (λιπάσματα, φυτοφάρμακα, ζωοτροφές, κ.λπ).	506	
12.5.7	Αγορές σπόρων και φυτών.	506	
12.5.8	Αγορές ζώων για αναπαραγωγή ή γαλακτοπαραγωγή και αγορές ζώων για εκτροφή και πώληση.	506	
12.5.9	Τιμολόγια παροχής υπηρεσιών (όργωμα, ράντισμα, μηχανική συλλογή καρπών, κ.λ.π) .	507	
12.5.10	Αμοιβή «Κτηνίατρου εκτροφής»	507	
12.5.11	Αμοιβές λογιστών, γεωπόνων, δικηγόρων και συμβούλων.	507	
12.5.12	Έξοδα ενοικίων ακινήτων - Μισθωτήρια.	507	
12.5.13	Μίσθωση μηχανημάτων.	508	
12.5.14	Ασφάλιστρα αγροτικής παραγωγής.	509	
12.5.15	Τ.Π.Υ., από την εταιρεία που Ο.Σ.Δ.Ε.	509	συνέταξε την δήλωση του
12.5.16	Ασφαλιστήρια μηχανημάτων και μέσων.	510	αγροτικών μεταφορικών
12.5.17	Δαπάνη αγοράς καυσίμων.	510	
12.5.18	Φορτηγό ιδιωτικής Χρήσης (Φ.Ι.Χ)	512	
12.5.19	Δαπάνη Ηλεκτρικού Ρεύματος.	512	

12.5.20	Δαπάνες άρδευσης - Τοπικοί Οργανισμοί Εγγείων Βελτιώσεων 512	(ΤΟΕΒ)
12.5.21	Ημερήσιο Τέλος παραγωγού πωλητή «Λαϊκών Αγορών»	512
12.5.22	Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης (παραγωγοί τσίπουρου)	513
12.5.23	Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α)	513
12.5.24	Τιμολόγια για μεταφορές προϊόντων, εφοδίων, κ.λ.π	513
12.5.25	Έξοδα ταξιδίων και μετακινήσεων.	513
12.5.26	Έξοδα των οποίων η πληρωμή γίνεται σε είδος.	514
12.5.27	Διάφορα μικροέξοδα με «αποδείξεις λιανικής» ή « απλοποιημένα τιμολόγια » 514	
12.5.28	Τόκοι και έξοδα τραπεζών.	514
12.5.29	Αποσβέσεις παγίων.	515
12.5.30	Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις.	515
12.5.31	Διάκριση μεταξύ «επαγγελματικών» και « προσωπικών» δαπανών [Δαπάνη κινητών τηλεφώνων, δαπάνη Ε.Ι.Χ, κ.λπ)	519
12.5.32	Χρήση μηχανήματων από την επιχείρηση».	520 «οικογενειακή αγροτική
12.5.33	Μερισμός των κοινών εξόδων της εκμετάλλευσης, μεταξύ «αγροτικής» και « επιχειρηματικής» δραστηριότητας.	520
12.5.34	Παραστατικό για την δικαιολόγηση της αμοιβής « σε είδος» .	521
12.6	Πάγια στοιχεία και οι Αποσβέσεις αυτών.	522
12.6.1	Ορισμοί σχετικά με τα πάγια περιουσιακά στοιχεία.	522
12.6.2	Φορολογικές Αποσβέσεις.	525
12.6.3	Φορολογικός χειρισμός της «χρηματοοικονομικής μίσθωσης»	531
12.6.4	Συντελεστής απόσβεσης φωτοβολταϊκών μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. 532	
12.6.5	Διαχωρισμός της αξίας κτήσης του οικοπέδου από κτίσματος	534 την αξία του
12.6.6	Ιδιοπαραγόμενα πάγια - Βιολογικά περιουσιακά στοιχεία.	535
12.6.7	Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 41. « Γεωργία »	542

12.6.8	Μητρώο παγίων.	543	
12.6.9	Παράδειγμα υπολογισμού αποσβέσεων.	543	
12.6.10	Απόσβεση επιδοτούμενων παγίων - Παράδειγμα.	544	
12.6.11	Πάγια στοιχεία κτηθέντα έως την 31/12/2013.	545	
12.6.12	Πώληση παγίων.	548	
12.6.13	Αγορά αγροτεμαχίων : Λογιστική Καταχώρηση – Τεκμήριο Αγοράς - Απαλλαγές φόρου μεταβίβασης.	548	
12.7	Αποθέματα - Απογραφή έναρξης και λήξης.	551	
12.7.1	Γενικά.	551	
12.7.2	Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα διενέργειας	552	ή μη απογραφής.
12.7.3	Η Έννοια των αποθεμάτων και η λογιστική παρακολούθηση.	553	τους
12.7.4	Χρόνος προσδιορισμού της αξίας των αποθεμάτων.	554	
12.7.5	Επιμέτρηση (Αποτίμηση) αποθεμάτων.	554	
12.7.6	Επιμέτρηση (Αποτίμηση) βιολογικών αποθεμάτων.	559	
12.7.7	Δυνατότητα απαλλαγής των Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων, από την διενέργεια απογραφής .	564	
12.7.8	Η αποτίμηση αποθεμάτων στην Φορολογία Εισοδήματος .	566	
12.7.9	Προτεινόμενη διαδικασία και υπόδειγμα απογραφής .	568	
12.7.10	Σύνταξη απογραφής για τις ανάγκες του	569	Φ.Π.Α Μετάταξης.
12.8	Δαπάνες που δεν αναγνωρίζονται φορολογικά («Λογιστικές διαφορές»)	574	
12.8.1	Δαπάνες που δεν αναγνωρίζονται φορολογικά - « Κατάσταση φορολογικής αναμόρφωσης ».	574	
12.8.2	Υποχρέωση πληρωμών με τραπεζικό τρόπο.	586	
12.8.3	Φ.Π.Α των τιμολογίων των Αγροτών.	588	
12.8.4	Συμπλήρωση εντύπων για την «φορολογική αναμόρφωση» .	589	
12.9	Προσδιορισμός του πληρωτέου φόρου .	591	

12.9.1	Φορολογική ζημιά και δυνατότητα μεταφοράς της στα επόμενα φορολογικά έτη. 591	
12.9.2	Φόρος κερδών χρήσης - Παρακρατήσεις φόρου - Προκαταβολή φόρου εισοδήματος. 593	
12.9.3	Εισφορά αλληλεγγύης. 595	
12.10	Έντυπα φορολογίας εισοδήματος. 597	
12.10.1	Κωδικοί του Έντυπου Ε1, που αφορούν ιδιαιτέρως 597	τους αγρότες.
12.10.2	Κωδικοί του Έντυπου Ε3, που αφορούν ιδιαιτέρως 599	τους αγρότες.
12.10.3	Ταξινόμηση των επιδοτήσεων του ΟΠΕΚΕΠΕ, στους Κωδικούς του πίνακα Γ2, του Εντύπου Ε3. 616	
12.11	Χρόνος και τρόπος υποβολής της φορολογικής δήλωσης, εκκαθάριση και πληρωμή του φόρου. 618	
12.11.1	Χρόνος και τρόπος υποβολής της φορολογικής δήλωσης. 618	
12.11.2	Εκκαθάριση και πληρωμή του φόρου. 620	
12.12	Τροποποιητικές φορολογικές δηλώσεις – «Ετεροχρονισμός» 623	επιδοτήσεων.
12.12.1	Τροποποιητικές δηλώσεις λόγω «ετεροχρονισμού» 623	των επιδοτήσεων.
12.12.2	Επιδοτήσεις που εισπράχθηκαν έως τις 31/12/2013 . 627	
12.12.3	Τροποποιητικές δηλώσεις φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2016 628	
13.	ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ 629	
13.1	Γενικά για την εκμίσθωση ακίνητης περιουσίας 629	
13.2	Φορολογικές Δηλώσεις και πληροφορίες για εκμισθώσεις ακινήτων (Έντυπο Ε2 και Πιν. Γ1 του εντύπου Ε3). 635	
13.3	Συμφωνητικά Μίσθωσης Αγρών, «Α.Τ.ΑΚ» και Δηλώσεις «ΟΣΔΕ» 638	
14	ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΜΜΕΣΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ 645	ΕΛΕΓΧΟΥ
14.1	Υπολογισμός φόρου με βάση τα τεκμήρια. 645	

14.2	Ειδικές περιπτώσεις τεκμηρίων αγροτών (δάνεια, αγορά αγροτεμαχίου, σύσταση ατομικής επιχείρησης).	649
14.3	Επιδοτήσεις και Αποζημιώσεις για την κάλυψη τεκμηρίων.	653
14.4	Έμμεσες τεχνικές ελέγχου.	655
15	«ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ ΚΑΙ ΠΕΛΑΤΩΝ » ή «ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ»	ή « Μ.Υ.Φ »
	659	
15.1	Γενικά για τις «Καταστάσεις φορολογικών στοιχείων προμηθευτών και πελατών »	659
15.2	Κατηγοριοποίηση των φορολογουμένων που δηλώνουν εισοδήματα.	661
		αγροτικά
15.3	«Καταστάσεις φορολογικών στοιχείων προμηθευτών και πελατών» . Νομοθεσία – Ερμηνευτικές – Νομολογία.	663
15.4	Διάφορες περιπτώσεις καταχωρήσεων	667
15.5	Πωλήσεις αγαθών για λογαριασμό τρίτου	669
15.6	Αυτοτιμολόγηση - Ανάθεση τιμολόγησης	670
15.7	Είσπραξη αγροτικών επιδοτήσεων-οικονομικών ενισχύσεων	671
15.8	Πρόστιμα εκπρόθεσμης υποβολής	672
16	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΦΟΡΩΝ και ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ	
	673	
16.1	Υπόχρεοι σε παρακράτηση φόρου.	673
16.2	Παρακράτηση και απόδοση φόρου στις αμοιβές.	674
16.3	Παρακράτηση και απόδοση φόρου στις αμοιβές εργαζόμενων.	679
16.4	Αμειβόμενοι με «απόδειξη δαπάνης» ή « τίτλο κτήσης».	681
16.5	«Τιμολόγια αγοράς » - Χαρτόσημο	684
16.6	«Εισφορά Δακοκτονίας»	685
17.	ΤΕΛΟΣ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΟΣ	691
17.1	Υπόχρεοι και ποσό καταβολής.	691
17.2	Η έννοια του Υποκαταστήματος, για την υποβολή του Τέλους Επιτηδεύματος.	694
17.3	Μεταβατικό διάστημα απαλλαγής των αγροτών και των αλιέων.	696

18.	ΔΗΛΩΣΗ Ε9 και ΕΝΙΑΙΟΣ ΦΟΡΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ	(ΕΝΦΙΑ)
	699	
18.1	Δήλωση στοιχείων ακινήτων (Έντυπο Ε9) - Περιουσιολόγιο.	699
18.2	ΕΝΦΙΑ – Κύριος και Συμπληρωματικός Φόρος.	705
18.3	Δήλωση του ΕΝΦΙΑ , Προθεσμίες πληρωμής και επιβολή τόκων και προστίμων. 711	
18.4	Επισημάνσεις στο « Κεφάλαιο 18 » .	713
19.	ΕΙΔΙΚΟΙ ΦΟΡΟΙ & ΑΤΕΛΕΙΕΣ	715
19.1	Καθεστώς λειτουργίας των μικρών αποσταγματοποιών (διήμερων)	
19.2	Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης Οίνου.	715
19.3	Επιστροφή Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης (Ε.Φ. Κ.) στους Αγρότες.	715
19.4	Ατέλειες αλιευτικών σκαφών.	724
20.	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΙΜΑ	726
20.1	Φορολογικός έλεγχος.	733
20.2	Φορολογικές Δηλώσεις Τροποποιητικές – Με Επιφύλαξη) .	735
		(Αρχικές –
20.3	Πρόστιμα και προσαυξήσεις.	735
20.4	Ενδικοφανή προσφυγή	737
20.5	Έγκλημα φοροδιαφυγής	740
21.	ΑΓΡΟΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ (ΑΣ) & ΔΑΣΙΚΕΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ.	
	751	
21.1	Νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας των Αγροτικών Συνεταιρισμών	751
21.2	Εθνικό Μητρώο Αγροτικών Συνεταιρισμών και άλλων 759	συλλογικών φορέων.
21.3	Εισφορές σε Συνεταιρισμούς - Συνεταιριστικό κεφάλαιο μερίδα 764	- Συνεταιρική
21.4	Ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και έλεγχος .	766
21.5	Η φορολογία των Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΑΣ) και των 770	μελών τους.
21.6	Φορολογικές απαλλαγές των Αγροτικών Συνεταιρισμών.	782

21.7	Φορολόγηση των αφορολόγητων αποθεματικών των ΑΣ (που σχηματίστηκαν μέχρι και την 31/12/2013) .	783
21.8	ΦΠΑ παγίων Αγροτικών Συνεταιρισμών κ.λπ που προορίζονται για χρήση από τα μέλη τους.	787
21.9	Ειδικές Συλλογικές μορφές οργάνωσης (Συλλογικοί φορείς) .	791
21.10	« Δασικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις».	795
22.	ΟΜΑΔΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ	801
22.1	Νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας των ομάδων παραγωγών.	801
22.2	Τήρηση βιβλίων και Ειδικής Λογιστικής.	820
22.3	Φορολογία ομάδας παραγωγών.	821
22.4	Επισημάνσεις στο « Κεφάλαιο 21 » .	823
23	ΟΡΓΑΝΩΣΗ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ – ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ – ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ- ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ.	825
23.1	Γενικά – Η ανάγκη « Λογιστικής Οργάνωσης».	825
23.2	« Λογιστική Οργάνωση» και «Διαχείριση ».	828
23.3	Πηγές και τρόποι χρηματοδότησης.	829
23.4	Υπολογισμός του «πραγματικού» και όχι «φορολογικού αποτελέσματος»	831
23.5	«Κοστολόγηση» (Προϋπολογισμός και Απολογισμός)	832
23.6	Επιδοτούμενα προγράμματα - Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020.	838
23.7	Διασφάλιση της ποιότητας - ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ	839
23.8	Αγροτική Επαγγελματική Κατάρτιση και Εκπαίδευση	842
24	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΕΝΤΥΠΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ.	843
24.1	Παράδειγμα 1 - Αγρότης «κατά κύριο επάγγελμα».	843
24.2	Παράδειγμα 2 - Αγρότης μη «κατά κύριο επάγγελμα».	857

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 : ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ & ΑΛΛΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΗ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 : ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ «ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ»